U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobkyně: **Ing. L. K.,** proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje,** se sídlem Pivovarské nám. 1245, Hradec Králové 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2009, sp. zn. 19178/VZ/2009, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 12. 2011, čj. 51 A 7/2011 - 97,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 20. 10. 2009, sp. zn. 19178/VZ/2009, žalovaný zamítl odvolání žalobkyně proti usnesení Komise k projednávání přestupků Města Chlumec nad Cidlinou ze dne 31. 8. 2009, čj. SPR 3441/09 355/2009-Pan, kterým jí bylo odepřeno právo nahlédnout do spisu. Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové, který ji rozsudkem ze dne 28. 12. 2011, čj. 51 A 7/2011 - 97, zamítl.

2. Žalobkyně (stěžovatelka) brojila proti rozsudku krajského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřadila § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

3. Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal, zda jsou ve věci splněny podmínky řízení. V této souvislosti mimo jiné usnesením ze dne 29. 2. 2012, čj. 8 As 25/2012 - 16, vyzval stěžovatelku, aby prokázala splnění podmínky povinného právního zastoupení v řízení o kasační stížnosti dle § 105 odst. 2 s. ř. s. Jelikož stěžovatelka v kasační stížnosti žádala o její projednání bez právního zastoupení, zdejší soud v předmětné výzvě zároveň poukázal na judikaturu Ústavního soudu, dle které byla zákonná úprava povinného zastoupení advokátem pro vybrané typy řízení shledána zcela souladnou s ústavním pořádkem České republiky. Současně soud poučil stěžovatelku, že pokud této výzvě nevyhoví, její kasační stížnost bude odmítnuta.

4. Výše označené rozhodnutí Nejvyššího správního soudu bylo stěžovatelce doručeno dne 6. 3. 2012. Stěžovatelka na něj reagovala podáním ze dne 30. 3. 2012, ve kterém nejprve zdůraznila, že Česká republika je povinna dodržovat mezinárodní právo. V této souvislosti

odkázala na čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.; dále jen „Úmluva“) s tím, že tento článek stanoví právo na přístup k soudu, právo hájit se sám a neupravuje povinné zastoupení advokátem. Také poukázala na praxi Evropského soudu pro lidská práva (dále také jen „ESLP“), který umožňuje občanům hájit se sám nebo prostřednictvím zmocněnce jiného než právnického vzdělání a povolání. Dále stěžovatelka uvedla, že má „*vysokoškolské právnické vzdělání - 3 roky jako specializaci a... z předmětu právo státní závěrečnou zkoušku*.“ Takové vzdělání považovala za „*srovnatelné s titulem Bc. na právnické fakultě*“ a to „*vzhledem k obsahu učiva*“. V příloze předmětného podání stěžovatelka zaslala soudu kopii vysokoškolského diplomu o absolvování studia na Provozně ekonomické fakultě České zemědělské univerzity v Praze (program Ekonomika a management, obor Provoz a ekonomika) a související vysvědčení o státní závěrečné zkoušce. Stěžovatelka požadovala, „*aby byla kasační stížnost projednána bez zastoupení jiného advokáta, protože zákonné náležitosti splňuje.*“ Současně s tím zažádala „*o řádné proplacení nákladů řízení - advokátní tarif*“. Závěrem se domáhala odpovědí na otázky, „*(p)roč je pro řízení o kasační stížnosti vyžadováno povinné zastoupení advokátem, když toto odporuje mezinárodnímu právu*“ a proč Nejvyšší správní soud „*neustále pohrdá mezinárodním právem, lidskými právy, Radou Evropy, Evropským soudem pro lidská práva ve Štrasburku a dalšími mezinárodními institucemi*“.

5. Podle § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem, pokud nemá on sám, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

6. Ve smyslu § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, je pro výkon advokacie vyžadováno vysokoškolské vzdělání v oboru právo získané buď v magisterském studijním programu studiem na vysoké škole v České republice, nebo studiem na vysoké škole v zahraničí, pokud je takové vzdělání na základě mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, uznáváno v České republice za vzdělání rovnocenné, anebo pokud takové vzdělání bylo uznáno podle zvláštního právního předpisu, a současně takové vzdělání odpovídá obsahem a rozsahem obecnému vzdělání, které lze získat v magisterském studijním programu v oboru právo na vysoké škole v České republice.

7. S odkazem na výše uvedená ustanovení Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatelka zcela zjevně nesplňuje podmínku týkající se právnického vzdělání.

8. Jestliže stěžovatelka opětovně vyjádřila nesouhlas s podmínkou povinného právního zastoupení v řízení o kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud neshledal takový požadavek rozporným s mezinárodním právem. Pravidla stanovená pro přístup k ESLP jsou totiž v řízení před Nejvyšším správním soudem nepodstatná. Ohledně čl. 6 Úmluvy je pak možné odkázat na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 10. 2. 2011, *Kysilková a Kysilka proti České republice*, stížnost č. 17273/03. Zde stěžovatelé namítali, že podle § 250a odst. 1 občanského soudního řádu, který v té době (tj. před účinností soudního řádu správního) upravoval řízení o žalobách proti rozhodnutím správních orgánů, museli mít v řízení před soudy právního zástupce. ESLP k tomu nejprve v obecné rovině uvedl, že právo na přístup k soudu není absolutní a může podléhat legitimním

omezením, která by však neměla zasahovat do samotné podstaty tohoto práva a která musejí sledovat legitimní cíl, přičemž mezi použitými prostředky a sledovaným cílem musí být přiměřený vztah. Pro posuzovanou věc pak vyslovil přesvědčení, že cílem takového omezení bylo předejít tomu, aby žalobci předkládali nekvalifikovaná podání. Sledovaným cílem tedy byl legitimní cíl zajistit řádný výkon spravedlnosti.

9. Nad rámec výše uvedeného navíc Nejvyšší správní soud znovu připomíná, že otázka povinného právního zastoupení již byla podrobena testu ústavnosti. V usnesení ze dne 14. 9. 2000, sp. zn. Pl. ÚS 43/2000, č. 32/2000 Sb. ÚS, které se týkalo § 241 odst. 2 věty druhé o. s. ř., tj. ustanovení obdobného § 105 odst. 2 s. ř. s., shledal Ústavní soud zákonnou úpravu povinného zastoupení advokátem pro vybrané typy řízení zcela souladnou s ústavním pořádkem České republiky. Obdobnou problematikou se zabýval také Nejvyšší správní soud, a to např. v usnesení ze dne 28. 4. 2006, čj. 8 As 4/2006 - 93 (veškerá rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná i na www.nssoud.cz). Na označená rozhodnutí zdejší soud pro stručnost odkazuje.

10. V návaznosti na shora uvedené je možné uzavřít, že přes výzvu Nejvyššího správního soudu stěžovatelka nepředložila plnou moc udělenou advokátovi pro zastupování v řízení o kasační stížnosti ani nedoložila právnické vzdělání ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. V situaci, kdy stěžovatelka reagovala na výzvu soudu k odstranění nedostatku povinného zastoupení tím, že předložila doklad o vysokoškolském vzdělání nikoliv právnického oboru a vyjádřila nesouhlas s takovým zákonným požadavkem, neodstranila nedostatek povinného zastoupení, a je na místě stížnost odmítnout (srov. obdobně usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2003, čj. 4 As 45/2003 - 48, č. 238/2004 Sb. NSS). Nedostatek právního zastoupení totiž brání věcnému vyřízení kasační stížnosti. V daném případě se jedná o nedostatek podmínky řízení, který přes výzvu soudu nebyl odstraněn, proto Nejvyšší správní soud v souladu s § 46 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 120 s. ř. s. kasační stížnost odmítl.

11. Jelikož stěžovatelka neodstranila vadu kasační stížnosti spočívající v nesplnění podmínky povinného právního zastoupení, a z jejího jednání bylo zjevné, že ji odstranit nehodlá, Nejvyšší správní soud nerozhodoval samostatně o žádosti o osvobození od soudních poplatků. Je totiž zřejmé, že bez ohledu na případnou důvodnost takové žádosti by zdejšímu soudu nezbylo než kasační stížnost odmítnout. V případě nepřiznání osvobození od soudních poplatků by přitom soud rozhodoval o vrácení zaplaceného poplatku. Pro úplnost tento soud doplňuje, že z téhož důvodu se nezabýval ani nedostatkem náležitostí kasační stížnosti, přestože stěžovatelka neuplatnila žádné relevantní stížní námitky ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a proti rozhodnutí krajského soudu brojila pouze v rozsahu poučení o přípustnosti kasační stížnosti.

12. O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta. Podle věty druhé uvedeného ustanovení je sice možné přiznat stěžovateli právo na náhradu nákladů řízení, avšak pouze v případě zpětvzetí návrhu z důvodu pozdějšího chování žalovaného či zastavení řízení pro uspokojení navrhovatele. K takovému postupu ovšem v projednávané věci nedošlo. Závěrem Nejvyšší správní soud dodává, že jelikož stěžovatelka neuhradila soudní poplatek

za řízení o kasační stížnosti, v dané věci nebylo třeba rozhodovat o vrácení poplatku ve smyslu § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, jak ostatně bylo naznačeno již v předchozím bodě tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 26. dubna 2012

JUDr. Jan Passer
předseda senátu